**Ankenævnet for Forsikring**

903/12

Den 26. november 2012 blev i sag nr. 82.112:

xxxxxx xxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xxx xxxxxxxx
xxxx xxxxxxx x

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

---

Forsikrede har livsforsikring i Topdanmark Forsikring A/S. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at yde præmiefritagelse og udbetale invaliderente efter den 1/6 2009.

Selskabet har ydet præmiefritagelse og udbetalt invaliderente fra karensperiodens udløb den 1/2 2008 og indtil den 1/6 2009, men har afvist at fortsætte præmiefritagelsen og udbetalingerne efter dette tidspunkt med henvisning til, at klagerens erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til en tredjedel eller mindre af den fulde erhvervsevne. Nedsættes erhvervsevnen til mellem halvdelen og en tredjedel, giver forsikringen ret til halv udbetaling og præmiefritagelse. Der er en karensperiode på tre måneder.

Klageren er født i 1964 og er kontoruddannet. Han var indtil begyndelsen af 2006 ansat som salgschef og drev i fritiden en enkeltmandsvirksomhed. I 2006 forlod han sin stilling som salgschef og arbejdede herefter fuldtid med sin virksomhed. I midten af 2007 om-

dannedes virksomheden til et ApS, som han siden har drevet sammen med en udenlandsk forretningspartner.

Klageren anmeldte i januar 2008, at han var sygemeldt fra sit arbejde som følge af et hovedtraume den 8/11 2007.

Selskabet modtog herefter lægeattest ved nedsat erhvervsevne 1 af 28/1 2008, hvoraf fremgik, at klageren fortsat var sygemeldt, og at han bl.a. led af hovedpine, svimmelhed, koncentrationsbesvær, træthed og tinnitus.

På baggrund af sygemeldingen bevilgede selskabet præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente i en midlertidig periode fra karenstidens udløb den 1/2 2008 og indtil den 1/5 2008. Præmiefritagelsen og udbetalingerne blev efterfølgende forlænget flere gange, senest ved brev af 17/3 2009, hvor ydelserne blev forlænget indtil den 1/6 2009.

Ved brev af 24/11 2009 meddelte selskabet, at det var overgået til vurdering af den generelle erhvervsevne, som ikke fandtes nedsat med mindst halvdelen. Præmiefritagelsen og udbetalingerne ophørte derfor pr. 1/6 2009.

Til brug for vurderingen af klagerens erhvervsevne har selskabet modtaget diverse oplysninger, herunder bl.a. lægelige og kommunale sagsakter. Nogle af de modtagne oplysninger gengives/omtales nedenfor.

I neurologisk speciallægeerklæring af 8/10 2008 hedder det bl.a.:

> "Resumé og konklusion
> 44-årig tidligere fuldstændig rask direktør, som den 08.11.07 under noget uklare omstændigheder pludselig fik amnesi, men hvor det meget stærkt må formodes, at observanten har pådraget sig et traume mod hovedet, men hvorvidt dette er sket via et fald eller ydre vold mod hovedet er uklart.
> Samme aften var der svær hovedpine, kvalme, opkast og fotofobi, men af uklar anledning fandt vagtlæge ikke indikation for indlæggelse. Pga. vedvarende gener de nærmeste dage blev observanten indlagt på ... Sygehus den 11.11.07. Der blev her via skanning af hovedet konstateret en hjerneblødning frontalt på højre side, målende 5 x 2 cm samt et mindre subduralt hæmatom i samme område og endvidere en fraktur occipitalt på venstre side.
> Senere MR-skanning viste kontusionsblødninger bilateralt frontalt samt temporalt i venstre side samt subduralt hæmatom frontalt i højre side. Han var indlagt frem til den 21.11.07. Han har efterfølgende haft vedvarende problemer med hovedpine, ophævet lugtesans og smags-

sans, konstant venstresidig tinnitus og venstresidig hørenedsættelse, konstant ubehagelig hyletone i venstre side af hovedet, intermitterende svimmelhed, intermitterende søvnproblemer, træthed, øget trætbarhed, øget irritabilitet, energiløshed, nedsat koncentration og hukommelsesproblemer, manglende overskud i dagligdagen samt pollakisuri. Symptomerne har været så udtalte, at observanten ikke har været i stand til at genoptage sit tidligere arbejde som direktør, og han er fremdeles langtidssygemeldt. Han klarer ca. 3 timers arbejde i det tidligere job, men i betydeligt nedsat tempo i forhold til før.
Der opleves en lang række restriktioner i dagligdagen.

Objektivt er der fundet fuldstændig ophævet lugte- og smagssans. De kortikale funktioner er ikke testet i detaljer, og der er ikke i øvrigt fundet sikre fysiske udfald.
Observanten har således den 08.11.07 pådraget sig intracerebrale blødninger, bilateralt frontalt samt temporalt i venstre side og endvidere et subduralt hæmatom frontalt i højre side samt en occipital fraktur. Det er uklart på hvilken måde, traumet er opstået. Han har i efterforløbet haft vedvarende både fysisk, kognitive, autonome og emotionelle symptomer. Som følge heraf foreligger der et klart reduceret funktionsniveau, som har resulteret i svære begrænsninger, både arbejdsmæssigt samt i dagligdag og fritid.
Det er på nuværende tidspunkt således uafklaret, hvornår og i hvilket omfang observanten eventuelt vil være i stand til at genoptage en stabil kontakt med arbejdsmarkedet. Der opleves svære restriktioner i dagligdagen.
Der er snart gået 1 år siden skaden skete, og der er ikke sket væsentlige ændringer i tilstanden siden sommeren 2008, og der er derfor næppe udsigt til ændring af betydning fremover. En stabilisering af symptomerne og muligvis en let bedring ved hjælp af coping og kompensationsredskaber er dog fortsat mulig og en beskeden bedring i almentilstanden i tilslutning til det forestående ophold på ... Neurorehabilitering vil formentlig kunne forventes.

Observantens fremtidige tilknytning til arbejdsmarkedet er dog højst uvist og fuldtidsbeskæftigelse på normale vilkår er yderst usandsynlig."

Klageren opholdt sig i perioderne fra den 28/10 2008 til den 19/12 2008 og fra den 19/1 2009 til den 30/1 2009 på et neurocenter med henblik på neuropsykologisk genoptræning. Af centrets udskrivningsbrev dateret den 11/2 2009 fremgår bl.a.:

"**Neuropsykologisk undersøgelse**
...
Index Arbejdshukommelse: Præstationen ligger i underkanten af det forventede både på den auditive opmærksomhedsprøve Tal/Bogstav-rangordning og på den visuelle opmærksomhedsprøve Spatial Spændvidde. I delprøven Hovedregning opnås der et forventeligt godt resultat.

Index visuel hukommelse: I den komplekse og relativt ustrukturerede Familiebilleder ses en signifikant nedsættelse. Det indlærte fastholdes dog - tydende på, at vanskeligheden ligger i indkodningen, der findes markant nedsat. Samme mønster ses i præstationen på Visuel Reproduktion. Samlet set vurderes det, at der er Indkodningsvanskeligheder ved visuel hukommelse.

Ved træthedsscreeningen MFIS opnår TH 35 point, hvilket indikerer, at der er en hjerneskaderelateret træthedsproblematik.
...
**Klinisk indtryk**

[Klageren] fremtræder alderssvarende. Kontakten er god og passende, og [klageren] virker venlig og Imødekommende. Stemningslejet er lidt over middel, hvilket af både æf. og [klageren] angives også at have været præmorbidt. Humor forstås og anvendes relevant. Under testningen leverer [klageren] en vedholdende indsats, [klageren] arbejder hurtigt, men der ses svingende efterkontrol.

**Fysioterapeutisk undersøgelse**
[Klageren] har aktuelt ingen fysiske gener efter sin skade, udover den øgede nedsatte kondition og styrke beskrevet ovenfor.
...
Sammenfatning på den kognitive testning:
Samlet set giver testbilledet indtryk af en mand med et habituelt begavelsesniveau beliggende over middel med de bedste ressourcer inden for det ikkesproglige område. De ikkesproglige problemløsningsfærdigheder vurderes i vis udstrækning velbevarede, men præges dog af langsomt tempo. Forarbejdningstempoet ses let nedsat, og der findes nedsatte evner, hvad angår arbejdshukommelse og opmærksomhedskapacitet. Der ses svingende præstationer ved hukommelsen for auditiv præsenteret materiale, hvor indlæringen synes begrænset af opmærksomhedskapaciteten. Hukommelsen for visuelt præsenteret materiale ses moderat nedsat.
...
***Fremtidige foranstaltninger:***
Udfra test og observationer foretaget under opholdet på ... vurderer det tværfaglige team, at [klagerens] skadesfølger efter hjerneskaden bl.a. er følgende: Tinnitus på venstre øre, udtrætning, nedsat forarbejdningstempo, arbejdshukommelse og opmærksomhedskapacitet. Svingende præstationer ved hukommelsen for auditiv præsenteret materiale, hvor indlæringen synes begrænset af opmærksomhedskapaciteten samt moderat nedsat hukommelse for visuelt præsenteret materiale.
[Klagerens] ressourcer vurderes at være: At [klageren] vurderes præmorbidt velbegavet, hvor en del af disse færdigheder er velbevarede. [Klageren] har en del ressourcer i forhold til arbejdsmarkedet - bl.a. mangeårig erhvervserfaring, [klageren] arbejder selvstændigt, er aktiv og idérig. [Klageren] opleves som værende positiv, venlig og med gode sociale kompetencer. Da der ved dette tidspunkt er gået over et år siden skadestidspunktet, kan skadesfølgerne betragtes som stationære.

På baggrund af ovenstående vurderer det tværfaglige team på ..., at [klageren] har væsentlige begrænsninger i sin arbejdsevne og disse vil være gældende i ethvert erhverv. Arbejdsevnen vurderes derfor nedbragt i væsentligt og varigt omfang."

I arbejdsevnevurderingsjournalen udarbejdet i forbindelse med klagerens kommunale sag hedder det bl.a.:

"Konklusion

Vurderinger

Sagsbehandlers konklusion

26-06-2009

Kladde
[Klageren] er 45 årgammel. Han er gift og privatlivet beskrives velfungerende.

[Klageren] er uddannet på kontor og har siden taget merkonom kurser, forskellige salgskurser og IT kurser. [Klageren] har eget firma sammen med en kompagnon, hvor de importerer varer fra udlandet og sælger dem videre. Det er et aps firma hvor [klageren] ejer 50 %. Partneren i Norge tager sig af virksomheden i Norge og [klageren] i Danmark. [Klagerens] arbejdsopgaver er både salg, indkøb, administrative opgaver, pakke ned og sende afsted, [klageren] arbejdede 60-70 timer.

[Klageren] sygemeldes den 09.11.2007 pga Kraniebrud og [klageren] har problemer ifht struktur, træthed, hukommelse, søvn og tinnitus. [Klageren] ved godt at problemerne eksisterer, men han har haft svært ved at erkende problemerne, Efter ophold på ... i perioden 28.10.2008 - 30.01.2009 har [klageren] erkendt at der er ting han ikke mere magter og at han skal omstille sig med mange ting

Under sygemeldingen har [klageren] arbejdet delvist i firmaet. [Klageren] har under sygeforløbet udliciteret mange af sine opgaver bla regnskab. Andre har hjulpet bla med at tage mod kunder og arbejdsopgaver har fået lov at ligge. Pr 01.04.09 har [klageren] ansat en kontordame 15 timer ugentlig.
Arbejdsopgaverne vurderes at tilgodese skånebehovene. Det vurderes ikke at et jobskifte bedre vil kunne tilgodese skånebehovene idet han i sin virksomhed kan udnytte sin erfaring samt rutine. Det vurderes at der er tilstrækkeligt med arbejdsmæssig dokumentation og beskrivelse af skånehensyn til at kunne vurdere arbejdsevnen
[Klageren] havde tidligere en forventning om at kunne arbejde 30 timer. [Klageren] har nu erkendt at han ikke magter at arbejde mere end ca 15 timer ugentlig i gennemsnit og ser ikke selv yderligere udviklingsmuligheder
Der har været undersøgt mulighed for personlig assistance. En personlig assistance kan ikke opfylde skånebehovene idet [klageren] ikke magter at arbejde 37 timer selv med en personlig assistent ansat
[Klageren] ønsker at beholde sin virksomhed og har pr 01.04.09 ansat en person i virksomheden med henblik på at opsamle ufærdige opgaver/ordre fra [klageren] samt tage sig af regnskaber. [Klageren] ønsker at blive fundet omfattet af fleksjobreglerne og ansat i egen virksomhed. Da de helbredsmæssige problemer er øget trætbarhed samt koncentrations- og indlæringsbesvær ser han ingen udviklingsmuligheder end en nedsættelse af arbejdstiden.
Samlet vurdering:
Det vurderes at [klageren] har mange ressourcer i forhold til arbejdsmarkedet. Han er kontoruddannet og har haft en langvarig og stabil tilknytning til arbejdsmarkedet indenfor flere områder. og [klageren] har mange brugbare personlige kompetencer i form af bl.a. samarbejdsevne, indlæringsevne og evnen til at omstille sig. [Klageren] har en lyst til fortsat at være på arbejdsmarkedet og han har en positiv arbejdsidentitet. [Klagerens] barrierer i forhold til arbejdsmarkedet er udelukkende af helbredsmæssig karakter
Det vurderes at [klageren] har varige væsentlige begrænsninger i sin arbejdsevne og disse vil være gældende i ethvert erhverv. Arbejdsevnen vurderes derfor nedbragt i væsentligt og varigt omfang.

Med baggrund i [klagerens] skånebehov, samt den afklaringen i egen virksomhed vurderes det, at det ikke er muligt at påvise en arbejdsevne, der kan tilgodeses på det ordinære arbejdsmarked."

6. 82.112

Klageren blev pr. 1/7 2009 ansat i fleksjob i egen virksomhed. Af fleksjobbevillingen fremgår, at der ydes et kommunalt løntilskud på 2/3, at den ugentlige arbejdstid er på 15 timer, og at månedslønnen udgør 26.970 kr.

I forbindelse med den årlige opfølgning, som kommunen foretager af klagerens fleksjobansættelse, er det den 24/2 2012 bl.a. noteret:

> "Personlig opfølgning med deltagelse af [klageren] og ut.
> ...
> Arbejdstimer/tider:
> 15 timer ugentlig - mandag, tirsdag, torsdag og fredag fra 8 - 09.30 (15 pause) - 09.45-11:30 (pause) 12.45-14.00 på arbejdspladsen, Onsdag holdes fri.
> ...
> Helbred: Efterfølger efter kraniebrud i 2007. Behov for pauser, hvile, ro og meditation (i arbejdstiden).
>
> Skånehensyn: [Klageren] er opmærksom på sine begrænsninger, har brug for struktur, overblik og ro for at fungerer optimalt. Arbejder efter et systematisk it-system 'Mammut' som hjælper med strukturen, overblikket og giver arbejdsro.
> ...
> Fremmøde/Fravær: Minimal - færre dage pga. flytning af virksomhed.
>
> Trivsel: Er meget glad og tilfreds med ordningen.
>
> [Klageren] oplyser et underskud for 2010 på 48.577 samt et formodet overskud i virksomheden for år 2011 på kr.: 50.000 samt indberettet moms.
> ...
> Det vurderes, at betingelserne for at yde tilskud til fleksjob fortsat er til stede, samt at tilskudsprocenten fortsat modsvarer graden af den nedsatte arbejdsevne: 15 timer - 2/3 tilskud."

Sagen er indbragt for nævnet ved klagerens advokats brev af 22/2 2012. Heraf fremgår bl.a.:

> "Forud for kranietraumet den 8. november 2007, arbejdede min klient fuld tid som selvstændig i egen virksomhed. Min klient arbejdede ikke i et normalt 8-16 job, men derimod 60-70 timer ugentligt.
>
> Efter kranietraumet har min klient været i arbejdsprøvning gennem kommunen i sin egen virksomhed. Denne prøvning viste, at min klient maksimalt kunne arbejde 15 timer ugentligt. Der er hermed tale om en betydelig nedsættelse af erhvervsevnen.
>
> Herudover skal det bemærkes, at min klient ikke ville kunne gennemføre 15 timers arbejde ugentlig, hvis ikke han var i sin egen virksomhed. Denne vurdering støttes på udtalelsen fra Tværfagligt Team på ... Neurocenter, og dels på resultaterne fra de kommunale arbejdsprøvninger. Hvis man vurderer min klients erhvervsevne i forhold til andre erhverv, er erhvervsevnen således mindre end de15 ugentlige arbejdstimer, som han er tilkendt fleksjob på baggrund af.

En arbejdskapacitet på 15 timer pr. uge svarer til en reduktion med langt mere end 50% i forhold til en normal normering på 37 timer.

Dertil kommer, at min klient som selvstændig før skaden arbejdede langt mere, nemlig 60-70 timer ugentligt. Topdanmark har gjort gældende, at der ved vurderingen af erhvervsevnetabet skal sammenlignes med en normal arbejdsuge på 37 timer. Det er dog ganske uklart, hvor Topdanmark finder hjemlen til dette.

Af forsikringsbetingelserne fremgår det under 'Midlertidigt erhvervsevnetab', at det forstås således, at 'forsikrede er ude af stand til at passe sit nuværende arbejde'.

Under 'varigt erhvervsevnetab' står der, at bedømmelsen af erhvervsevnetab sker i forhold til ethvert erhverv.

Der står ingen steder i forsikringsvilkårene, hvilken arbejdsuge, der tages udgangspunkt i, men det er naturligt at tage udgangspunkt i forsikredes faktiske arbejdssituation før skaden. Når man ved vurderingen af midlertidigt erhvervsevnetab tager udgangspunkt i forsikredes 'nuværende arbejde' må det forstås, som det konkrete arbejde, forsikrede havde, og dermed også det konkrete antal arbejdstimer, som forsikrede præsterede. På trods af manglende præcisering i forsikringsvilkårene må det lægges til grund, at man også ved vurderingen af det varige erhvervsevnetab skal tage udgangspunkt i forsikredes konkrete arbejde og arbejdskapacitet før skaden.

Forsikringsvilkårene er uklare og Topdanmark kan ikke indfortolke et kriterium om, at der tages udgangspunkt i en 'normal' arbejdsuge. Ifølge koncipistreglen må det komme Topdanmark til skade, at Topdanmark ikke klart har gjort opmærksom på, at vurderingen sker ud fra en 37 timers arbejdsuge.

For pædagogikkens skyld kan man vende eksemplet om. Hvis Topdanmark skulle vurdere erhvervsevnetabet for en person der hele sit liv havde valgt at have en arbejdsuge på 30 timer. Ville Topdanmark så fortsat vurdere erhvervsevnetabet i forhold til en 'normal' arbejdsuge på 37 timer eller ville erhvervsevnetabet blive vurderet i forhold til det konkrete timeantal, som den pågældende havde valgt at udnytte sin erhvervsevne til?

Selvom Topdanmark måtte få medhold i, at vurderingen af erhvervsevnetab skal ske ud fra en arbejdsuge på 37 timer, er min klients erhvervsevne nedsat med mindst 50%.

Topdanmark har vurderet, at min klients helbredstilstand er stationær omkring januar 2009. Dette fremgår af Topdanmarks brev af den 24. november 2009 til min klient.

Af journal af 11. februar 2009 fra ... Neurocenter fremgår det, at min klient har følgende gener efter hjerneskaden:

- Tinnitus på venstre øre
- Hurtig udtrætning
- Nedsat forarbejdningstempo, arbejdshukommelse og opmærksomhedskapacitet
  - Svingende præstationer ved hukommelsen for auditiv præsenteret materiale, hvor indlæringen er begrænset af opmærksomhedskapaciteten samt moderat nedsat hukommelse for visuelt præsenteret materiale

8. 82.112

I samme journal konkluderes det, at min klient har 'væsentlige begrænsninger i **sin arbejdsevne og disse vil være gældende i ethvert erhverv. Arbejdsevnen vurderes derfor nedbragt i væsentligt og varigt omfang'**

Det er således min opfattelse, at min klients erhvervsevne klart er nedsat med minimum 50% i ethvert erhverv og han har derfor krav på halv ydelse af invaliderente og præmiefritagelse."

Selskabet har i brev af 14/6 2012 til nævnet bl.a. anført:

"**Konklusion**
[Klageren] ønsker fortsat præmiefritagelse samt udbetaling af invaliderente fra 1. juni 2009 og frem.

Topdanmark har afvist dette, idet vi ikke mener, at [klagerens] generelle erhvervsevne efter den 1. juni 2009 er nedsat med 50%, som er en betingelse for at være berettiget til præmiefritagelse samt udbetaling af invaliderente.
...
Topdanmarks lægekonsulent har vurderet, at [klagerens] tilstand er stationær fra januar 2009, hvilket er i overensstemmelse med udskrivningsbrevet fra ... af den 11. februar 2009, hvoraf fremgår, at '*Da der ved dette tidspunkt er gået over et år siden skadestidspunktet, kan skadesfølgerne betragtes som stationære'* **(bilag ...).**

Topdanmark har i bedømmelsen af [klagerens] erhvervsevnetab blandt andet lagt vægt på, at det i udskrivningsbrevet fra ... i sammenfatningen på den kognitive testning står anført, at '*samlet set giver testbilledet et indtryk af en mand med et habituelt **begavelsesniveau beliggende over middel** med de **bedste ressourcer** inden for det ikke-sproglige område. De ikke-sproglige problemløsningsfærdigheder vurderes i vis udstrækning **velbevarede,** men præges dog af langsomt tempo. Forarbejdningstempoet ses **let** nedsat, og der findes nedsatte evner, hvad angår arbejdshukommelse og opmærksomhedskapacitet. Der ses svingende præstationer ved hukommelsen for auditiv præsenteret materiale, hvor indlæringen synes begrænset af opmærksomhedskapaciteten. Hukommelsen for visuelt præsenteret materiale ses **moderat** nedsat'.*

I brevet om 'bevilling af fleksjob' står optegnet, at [klageren] er ansat i 15 timer pr. uge og hans arbejdsopgaver består i:

- at besvare forespørgsler pr mails, lave tilbud,
- opsøge nye kunder pr. telefon,
- oprette kunder i system,
- vedligeholde kunder i system,
- besigtige opgaver hos kunder,
- besøge nye og eksisterende kunder, heraf 2 - 3 gange årligt a 4 dage i udlandet,
- mersalg til eksisterende kunder samt deltage på messer hvor han skal finde nye produkter og hjælpe forhandlere med egne produkter.

Det er på baggrund af ovenstående Topdanmarks lægekonsulents vurdering, at [klageren] med visse skånehensyn i forhold til for komplekse opgaver og for mange opgaver på én gang, vil kunne varetage en lang række administrative funktioner, som han tidligere har varetaget, dog på reduceret tid.

Topdanmark fastholder derfor, at [klageren] ikke er berettiget til udbetaling og præmiefritagelse efter den 1. juni 2009, idet hans generelle erhvervsevne ikke anses for nedsat med minimum 50%, som er en betingelse for udbetaling af invaliderente og præmiefritagelse.

**Der tages udgangspunkt i en normal arbejdsuge på 37 timer**
[Klagerens] advokat har i sin klage til ankenævnet anført, at [klageren] inden ulykken arbejdede 60 - 70 timer ugentligt, og Topdanmark ikke er berettiget til at tage udgangspunkt i en normal arbejdsuge på 37 timer.

Vi skal i den forbindelse henvise til ankenævnets praksis.

Kendelse 65.273 drejer sig om, hvorvidt klageren er berettiget til udbetaling fra hans tab af erhvervsevneforsikring.

Klager henviser til, at han inden skaden arbejdede op til 60 timer om ugen, og det derfor er de 60 timer som skal lægges til grund for vurderingen af hans erhvervsevnetab. Selskabet fastholder derimod, at udgangspunktet for vurderingen må være en normal arbejdsuge på 37 timer.

Nævnet udtaler i kendelsen, at det ikke kan kritiseres, at selskabet i forbindelse med sin vurdering af klagerens erhvervsevne tager udgangspunkt i en normal arbejdsuge på 37 timer.

**Under fleksjob skal der være et økonomisk tab**
Under fleksjob er det ikke tilstrækkeligt at have et medicinsk erhvervsevnetab, det er således også en forudsætning for udbetaling fra forsikringen, at man har et økonomisk erhvervsevnetab jf. forsikringsbetingelsernes § 5 D under afsnittet 'fleksjob'.

Til grund for den økonomiske beregning, har vi lavet en fiktiv førtidspensionsberegning (157.416), som vi har lagt sammen med [klagerens] dækning på hans invaliderente (80.886 kr.). Det samlede beløb for førtidspensionen og invaliderenten (238.302 kr.) sammenholder vi med [klagerens] løn i fleksjob som udgør 326.534 kr.

Da [klagerens] årlige fleksjobløn (326.534 kr.) overstiger det beløb som [klageren] ville få udbetalt i førtidspension samt i dækning fra Topdanmark, opfylder [klageren] ikke den økonomiske betingelse for udbetaling af invaliderente under fleksjob.

**Vi fastholder vores afgørelse**
På baggrund af de helbredsmæssige oplysninger om [klageren], fastholder vi, at [klageren] ikke er berettiget til præmiefritagelse samt udbetaling af invaliderente efter den 1. juni 2009, fordi han ikke har et generelt erhvervsevnetab på mindst 50% af hans fulde erhvervsevne fra stationærtidspunktet.

[Klageren] opfylder ydermere ikke de økonomiske betingelser for udbetaling af invaliderente under fleksjob."

Klagerens advokat er fremkommet med yderligere bemærkninger i brev af 28/6 2012 til nævnet. Heraf fremgår bl.a.:

"Med hensyn til beregning af tab kan der ikke alene tages udgangspunkt i lønsedler, idet min klient er selvstændig erhvervsdrivende - overskud/underskud i virksomheden skal tages i betragtning.

[Klageren] har efter ulykken måttet ansætte sekretærhjælp på halv tid samt en sælger på 37 timer pr. uge. Dette viser, hvor stor en nedgang i erhvervsaktivitet, der er tale om, og de ekstraomkostninger disse ansættelser medfører, påvirker naturligvis resultatet i virksomheden negativt, og dermed min klients indtægt. Disse 'ekstra' ansættelser er en klar medvirkede årsag til, at firmaet i 2010 og 2011 ikke har givet overskud.

Han har ud over arbejdet i sin virksomhed også frasagt sig sit frivillige arbejde og tillidsposter, f.eks. som bestyrelsesmedlem i en fodboldklub, hvilket også bør indregnes i det oprindelige aktivitetsniveau."

Hertil har selskabet i brev af 10/7 2012 til nævnet bl.a. bemærket:

"Da [klagerens] årlige fleksjobløn (326.534 kr.) overstiger det beløb som [klageren] ville få udbetalt i førtidspension samt i dækning fra Topdanmark, opfylder [klageren] heller ikke den økonomiske betingelse for udbetaling af invaliderente under fleksjob.

Vi er ikke enige med [klagerens] advokat i, virksomhedens overskud/underskud har betydning for beregningen, da [klageren] er ansat som lønmodtager.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**5. Præmiefritagelse og udbetaling af erhvervsevnetabsforsikringen**
...
**B** Der er ret til udbetaling og præmiefritagelse, når forsikrede på grund af sygdom eller ulykke får et erhvervsevnetab på mindst 2/3.

Udgør forsikredes erhvervsevnetab som følge af sygdom eller ulykke mellem halvdelen og 2/3, påbegyndes udbetaling af den halve forsikringsydelse, samt bevilling af præmiefritagelse. Den halve forsikringsydelse udbetales sålænge erhvervsevnetabet udgør mellem halvdelen og 2/3 udover karensperioden, dog længst til udgangen af det kalenderår, hvori forsikrede *fylder* 60 år.
...
**C** Fastsættelsen af graden af erhvervsevnetabet sker på grundlag af en lægelig vurdering af erhvervsevnetabet (medicinsk erhvervsevnetab), samt oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene ved egen arbejdsindsats, når erhvervsevnetabet tages i betragtning (økonomisk erhvervsevnetab). Såvel det medicinske som det økonomiske erhvervsevnetab skal opfylde betingelserne for at der kan ske udbetaling, jf. dog nedenfor om fleksjob.
...
Støttede beskæftigelsesordninger:
Når det skal fastsættes, hvad forsikrede er i stand til at tjene ved egen arbejdsindsats medregnes løn, ledighedsydelse, samt eventuelle andre offentlige eller private tilskud, som forsikrede direkte eller indirekte er eller kan være berettiget til at modtage, som led i hel eller delvis forbliven på arbejdsmarkedet som selvstændig eller lønmodtager.
...
Fleksjob:
Er forsikrede i fleksjob reguleres forholdet af denne bestemmelse. Opfylder forsikrede det medicinske erhvervsevnetab, så dækker forsikringen efter reglerne i B ovenfor. Dog nedsættes dækningen med den del af indtægten ved fleksjobbet (inklusivt offentligt tilskud), der overstiger den førtidspensionsydelse, forsikrede ville have været berettiget til fra det offentli-

ge. Denne nedsættelse sker uanset om betingelsen om det økonomiske erhvervsevnetab er opfyldt.

Udbetalingen fra forsikringen beregnes pr. det tidspunkt, hvor Topdanmark accepterer betalingspligten under fleksjob, og udbetalingen fortsætter med det beregnede beløb inklusiv eventuel regulering af forsikringsydelsen indtil forsikrede ikke længere er i fleksjob, aftalen om fleksjob ændrer karakter eller forsikrede ikke længere er berettiget til udbetaling fra forsikringen af andre grande.

Midlertidigt erhvervsevnetab:
Ved midlertidigt erhvervsevnetab forstås, at forsikrede er ude af stand til at passe sit nuværende arbejde.
Ved ½ midlertidigt erhvervsevnetab forstås, at forsikrede alene kan passe sit arbejde i et omfang svarende til ½ eller mindre. Hvis forsikrede kan passe sit arbejde i større omfang end ½, er erhvervsevnetabet ikke ½.

*Hvordan bedømmes midlertidigt erhvervsevnetab?*
Nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede pga. sygdom eller ulykke ikke længere skønnes i stand til ved egen arbejdsindsats at oppebære mere end halvdelen respektive en tredjedel af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn.

Udbetaling ved midlertidigt erhvervsevnetab sker i starten af perioden med nedsat erhvervsevne.

Når Topdanmark har foretaget en vurdering af, om forsikrede varigt har mistet erhvervsevnen, ophører forsikredes ret til udbetaling ved midlertidigt erhvervsevnetab. Denne vurdering sker som regel senest 18 måneder efter den 1. sygedag.

Varigt erhvervsevnetab:
Bliver forsikrede ved med at være sygemeldt, og har sygdoms-tilstanden stabiliseret sig i et sådant omfang, at den fremtidige erhvervsevne kan vurderes, foretages en vurdering af om erhvervsevnen varigt er nedsat med ½ respektive 2/3. Denne vurdering foretages som regel senest 18 måneder efter den 1. sygedag. Vurderingen kan dog foretages på et hvilket som helst tidspunkt, efter tilstanden har stabiliseret sig. Topdanmark kan dog for et begrænset tidsrum en eller flere gange udskyde vurderingen af det varige erhvervsevnetab. Så længe udskydelsen varer, fortsætter udbetalingen efter reglerne om midlertidigt erhvervsevnetab. Hvis erhvervsevnen skønnes at være varigt nedsat med respektive 2/3, fortsætter udbetaling så længe tilstanden varer, dog længst til det aftalte udløbstidspunkt eller til forsikredes død forinden.

*Hvordan bedømmes varigt erhvervsevnetab?*
Bedømmelsen sker under hensyntagen til forsikredes nuværende tilstand. Arbejdsmulighederne skal bedømmes både indenfor forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og indenfor beslægtede eller egnede erhverv. Del er således den generelle erhvervsevne og ikke erhvervsevnen i forsikredes erhverv, der skal være nedsat,

Ved vurderingen af forsikredes længerevarende tab af erhvervsevnen foretages derfor et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling. Hvis forsikrede anses for egnet til omskoling, og den generelle erhvervsevne ikke er nedsat med ½ respektive 2/3, stopper bevillingen. Der bevilges altså ikke i selve omskolingsperioden.

12. 82.112

Nævnet udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen, herunder de lægelige og kommunale oplysninger, finder nævnet, at klagerens generelle erhvervsevne den 1/6 2009 var nedsat med halvdelen, men ikke med 2/3.

Klageren blev pr. 1/7 2009 ansat i fleksjob i sin virksomhed. Ifølge forsikringsbetingelserne nedsættes dækningen med den del af indtægten fra et fleksjob (inklusiv offentlige tilskud), der overstiger den førtidspensionsydelse, klageren ville have været berettiget til fra det offentlige. Efter det oplyste om klagerens indtægt hidrørende fra fleksjobbet finder nævnet at måtte lægge til grund, at klageren herefter ikke har krav på udbetaling af invaliderente fra den 1/7 2009. Således som forsikringsbetingelserne er formuleret, er det nævnets opfattelse, at klageren fortsat har krav på præmiefritagelse.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

---

Selskabet, Topdanmark Forsikring A/S, skal anerkende, at klageren har ret til både udbetaling af halv invaliderente og præmiefritagelse fra den 1/6 2009 til den 1/7 2009, og at han har krav på fortsat præmiefritagelse efter den 1/7 2009.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson